

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad . . f 12.

Franco per post, » 14.

DICERE VERUM QUO VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIE

15 cente de regel

behalve 35 cente zegel.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

OOSTEN.

Met de steunboot van de Rijksoverheid heeft men hier berichten uit Konstantinopel, tot 20 April. De laatste lieden van den Sultan schenen te doochten dat zij als slagtofers der eischen van Rusland, zwaren val nabij waren. Reeds had de Gouverneur zijn ontslag gevraagd, hetwelk hem echter niet verleend was. Men hoopte dat een middelweg, ten vbreffening der geschillen met de Russische Regering, zou kunnen worden gevonden.

ZWITSERLAND

LAUZANNE, den 16 April. Een paar dagen geleden heeft er eene ernstige gebeurtenis plaats gegrepen in de stad St.-Maurice in het Waadland. In den nacht van den 12 op den 13 April heeft een groot getal leden der revolutionaire vereeniging van *la Jeune Suisse* overnacht in St.-Maurice eene inval gedaan, en aldaar de drukpersen van het dagblad *la Gazette du Simplon*, en al wat tot het materieel der drukkerij behoort, vernield. Dat dagblad verdedigde de behoudende beginselen, en was daarom bij de ultra-liberalen zeer gehaat. Men meent dat de regering van St.-Maurice deze daad van geweld oogluikend heeft geduld.

ENGELAND

LONDEN 15 April. Men heeft weder eene van de rampen te betreuren, welks van tijd tot tijd, het lot van buskruidmakers is, en welke tot de grootste zorgvuldigheid daarbij aanspoort. De vier kruidmolens te Waltham Abbey, op eenigen afstand van de stad gelegen, aan een breeden stroom, zijn Donderdag in de lucht gesprongen. De vier gebouwen, daarbij behoorende, omstreeks 80 voet lang en ruim 20 breed, zijn vernield, en wel zodanig, dat niets van derzelver gedaante, zelfs muren, zijn overgebleven. De gebouwen zijn in zwarte, vormeloze puinhoopen veranderd. Een zevental arbeidslieden is zeker daarbij ongekomen, meest huisvaders. Met tusschenverloop van eenige secondes zijn de molens nu elkander gesprongen. Hoe kort die tusschentijd ook was, hebben vele werklieden zich gelukkig nog kunnen redden. Eender gedooden is wel 130 ellen ver weggesmeten. Men kan zich verbeelden, tot welk eelle hoogte de ongelukkigen opgeworpen werden, daar zij bij hunnen val op de aarde vier of zes duizend diep daarin werden gedrongen. Er waren, in twee kamers, omstreeks 4500 pond buskruid. Nopens de oorzaak van de ontploffing heeft men verscheiden lezingen, doch geene derzelve is met zekerheid aan te nemen.

SPANJE.

uit Madrid verneemt men dat de Gedeputeerden met eene meerderheid van tachtig tegen vijf en vijftig stemmen, de verkiezingen van de Jleinen Calatrava, Guzman en Lujan, die voor Badajoz benoemd waren, vernietigd en daardoor der Ministeriële Partij eene zware nederlaag toegebracht hebben. De Regering zou gewelddadige maatregelen tegen den bekenden kolonel Prim, afgevaardigde van Katalonië, in het werk willen stellen, door

hem zijnen militairen rang te ontnemen. De kassier der amoralisatie-kas was onhechtemis gezet, vermoedelijk ten gevolge van een ontdekt deficit.

FRANKRIJK

De ministers van marine en van koophandel, de admiraal Roussin en de heer Guin Gridaine, verkeerden segt men, sedert eenigen tijd in een zeer vlijdend toestind, waardoor zij verhinderd worden de staatszaken geregeld waar te nemen. Dien ten gevolge wordt verzekerd dat zij eerlang zullen aftreden, ten door den admiraal Mackau en den heer Bignon vervangen worden.

Van goederhand wil men weten dat de minister Teste ernstig bedocht is voor de verwerping der wet op den spoorweg naar de Belgische grenzen, of althans dat de gedeputeerden daarin zodanige wijzigingen brengen zullen dat de maatschappij, die concessie tot het aanleggen daarvan verkregen heeft, weigeren zou zich met de onderneming te belasten.

Op den dag van Paschen heeft in de kerk van onze lieve vrouw te Parijs, des morgens om zeven ure eene algemeene communicatie, de retraite gesloten, welke aan de mannen gegeven is. Het heilig sacrifice der mis werd opgedragen door den abt Dupanloup. De groote beuk was opgepropt met menschen. Er bevonden zich drie duizend communicanten in de stichtendste houding. Het goddelijk brood is hun uitgedeeld tegelijk door Mgr. den Aartsbisschop, en den apostel, die op dit oogenblik deel nam in de vertroosting der herders, wiens ijver hij zoo vruchtvol gediend had. Het zou onmogelijk zijn de ontroering te beschrijven, die de beschouwers beving, welke zich in de zijbenken bevonden. Vele storieden tranen. Het was in de daad in de oogen des geloofs, een schoon schouwspel, die dubbele rij van menschen te zien, welke gedurende een uur, met gevouwen handen, neergeslagen oogen, vurig en zedig van de heilige tafel, als van eene eerste Communie wederkeerden. Parijs telt meer rechtvaardigen dan men zoude kunnen gelooven: er waren daar uit alle verlichte klassen der maatschappij; talrijke leerlingen van de politiechnieke en van de normaalschool hadden zich gevoegd bij dit indrukwekkend voorbeeld, hetwelk, wij weten het, meer dan één zondaar tot God heeft terug gebracht. Paschen sticht dan nog zeer vele harten in de oude hoofdstad van den heiligen Lodewijk! Ook in de andere kerken is de heilige tafel sedert 8 dagen omgeven geweest door vele jongelieden en mannen van alle standen. Men hoort van talrijke bekeeringen spreken.

BELGIE

III. MM. De Koning en de Koningin zijn gisteren morgen van hier naar Parijs vertrokken.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH 21 April. Plaatsgebrek verhindert ons het vertoog tegen den *Tijdgenoot* heden te vervolgen. Ons hoofd-artikel daarop betrekkelijk zal in het volgende nummer verschijnen.

Sinds eenige dagen hebben wij hier en in de omstreken het schoonste zomerveer, dat men kan wenschen. De koude, welke eenige dagen vooraf is gegaan schijnt geenen zeer inderigen invloed uitgeoefend te hebben!

's GRAVENHAGE den 19 April.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Het voorloopig verslag der Centrale Afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal omtrent de tweejarige Staatsbegroting (1844-1845) is thans gedrukt en aan de Leden rondgedeeld.

Daaruit blijkt, dat alvorens tot de behandeling der onderscheidene Hoofdstukken van de Begroting over te gaan, de Centrale Afdeeling, eenige beschouwingen van meer algemeen aard heeft medegedeeld, betreffende zoo wel den indruk, welke de overweging der Begrotings-wetten op de Leden heeft gemaakt, als de bedenkingen die op de geheele strekking en wijze van samenstelling dier Begroting zijn in het midden gebracht; een ander in verband met de toelichtingen omtrent de ramingen der uitgaven, vervat in de aanspraak van den Minister van Financiën, bij de overbrenging der betrekkelijke wets ontwerpen. Volgens die algemeene beschouwingen nu, heeft de groote meerderheid der Leden verklaard, dat zij bij het vernemen van het oijfer der begrotingen over 1844 en 1845 en bij de kennisgeving en overweging der onderdeelen van dezelve, eene groote mate van teleurstelling hadden ondervonden. Nadat bij de beraadslagingen over vorige Begrotingen herhaaldelijk en met den meesten ernst was aangedrongen op bezuiniging en verlaging van de gezamenlijke Staats-uitgaven, had men zich geveid, dat de Begroting voor het aanstaande tweejarig tijdvak, het doorslaande bewijs zou hebben geleverd van de zucht der Regering, om te dien opzichte aan de wenschen der Vertegenwoordigers te voldoen, en tevens van hare overtuiging, dat vereenvoudiging onzer Staatshuishouding van eene gebiedende noodzakelijkheid is geworden. Vooral had men, (volgens dit verslag) mogen verwachten, dat die overtuiging bij de Regering levendig zoude zijn geworden, nadat eene treurige ondervinding had doen zien, dat het evenwigt tusschen de inkomsten en uitgaven verbroken is en zulks ten gevolge van omstandigheden, die maar al te zeer bewijzen, dat men het middel van herstel voortaan, niet alleen in eene vermeerdering der eersten, maar, zoo men zich niet aan gedurige misrekeningen wil blootstellen, voornamelijk in eene vermindering der laatstgemelden behoort te zoeken. Men had verwacht, dat de verminderde opbrengst der belastingen aan de Regering de oogen zoude geopend hebben, omtrent de oorzaak van het kwaad en omtrent de waarlijk dringende noodzakelijkheid, om het noodlottig stelsel van gedurige vermeerdering van belastingen, te laten varen, en om daarentegen met krachtige hand en met vast beraden wil het doel der daarstelling van eene min kostbare en met den waren staat onzer huishouding van Staat te bevorderen.

Aan die verwachtingen en wenschen heeft de Kamer der Leden -- de aangeboden tweejarige Begrooting niet beantwoord. Tegenover een te kort in de Staats-kas van p.m. 10 millioen, levert het cijfer dier Begrooting, bij vergelijking met dat van de loopende, slechts eene vermindering van nauwelijks een millioen op, en zulke met inbegrip van eene late uit de geldmiddelen der Overzeesche Bezittingen van den Staat, ter somma van 6½ millioen, welke onzekerheid en wisselvalligheid, ondanks de geruststellende verzekeringen der Regering dienaangaande, wel door niemand meer betwijfeld zullen worden.

De meerderheid der Leden is dan ook van gevoelen geweest, dat die Begrooting, zoo als zij daar ligt, niet vatbaar is om door de Staten-Generaal te worden goedgekeurd. Zij meent, dat dezelve belangrijke verminderingen behoort te ondergaan zoo op andere Hoofdstukken, als in het bijzonder op dat, wegens kosten voor het Departement van Oorlog, hetwelk zij tot een veel lager cijfer wenst te zien gebracht, dan thans is voorgedragen.

Voorts heeft men algemeen aangedrongen, dat de vermindering der uitgaven niet bij kleine inkrimpingen op dezen of genen post, maar, naar een bepaald stelsel van bezuiniging en algemeen behoort te worden aangevangen en voortgezet. Men oordeelt dat de weg, daartoe tot dus verre zoo het schijnt gevolgd, geheel ondoelmatig is, en dat zoo lang de maatregel van besnoeiing afhankelijk is van de op zich zelve staande inzichten der Hoofden van Departementen, en van hunne meerdere of mindere neiging tot centralisatie, of tot behoud hunner Ministerien op denzelfden voet, er niet alleen geene goede vruchten daarvan verwacht kunnen worden, maar zelfs, dat bij zoodanige ongelijke toepassing die maatregel gansch niet van onbillijkheid is vrij te pleiten. -- Uit hoofde van den gewichtigen invloed, die zulke schijnt te moeten uitoefenen tot spoedige vervulling eener behoefte, welke thans alle andere te boven gaat, zou men verlangen, dat er meerdere eenheid bestond in het Ministerie, meerdere overeenstemming en gelijkheid van handelen bij de Hoofden der Departementen en een krachtiger wil, om met ter zijdestelling van alle persoonlijke consideratien, het beoogde doel te bereiken en onse huishouding op zoodanigen voet te brengen, dat, zonder de Natie al te zware lasten op te leggen, het evenwigt tusschen uitgaven en inkomsten hersteld zal kunnen worden.

Blijkens het verslag, stemt men gaarne toe, dat het in November j.l. gesloten verdrag met België, juist op het tijdstip van de aanbieding der Begrooting, bij het opmaken van dezelve buiten beschouwing is moeten blijven, doch men had gewenscht dat de Regering, na de goedkeuring en bekrachtiging van het tractaat, en voor dat met het onderzoek der Begrootingen een aanvang in de Afdeelingen was gemaakt, aan de Kamer mededeeling had gedaan van al die wijzigingen, welke, naar haar oordeel, de Begrooting der uitgaven en inkomsten, tengevolge van dat eindverdrag zal moeten ondergaan, opdat men deze gelijktijdig had kunnen beoordeelen en zich den toestand van zaken, zoo als die werkelijk bestaat, voor oogen had kunnen stellen. -- Men heeft het verlangen te kennen gegeven, dat aan dien wensch als nog moge worden voldaan, en dat de tegenwoordige Begrooting derhalve in verband worde gebracht met den staat van zaken, ontstaan ten gevolge van het tractaat, zoo dat alles, wat tot na dat tijdstip verschoven is geworden, thans eindelijk worde geregeld en tot stand gebracht. Men oordeelt dus dat het oogenblik gekomen is, waarop de Regering gevolg behoort te geven aan hare toezegging om de regeling te doen plaats hebben van het aandeel der Nationale schuld, hetwelk ten laste van Luxemburg moet worden gebracht en van het voorschot van f 288,303,99 ten behoeve van het Groot-Hertogdom betaald; ook oordeelt men, dat thans behoort te worden beslist over de regeling van de

zaak des Domeinen, aan Prins Frederik der Nederlanden opgedragen.

Tevens meent men, dat de verevening der som van f 772,893,29, naar aanleiding der overeenkomst van den 27 Junij 1839, aan de kas van A. D. H. den Hertog van Nassau betaald, niet langer verschoven kan worden.

Eindelijk heeft men algemeen het gevoelen geuit, dat deze Begrooting in verband behoort te worden gebracht met de regularisatie der posten, voorkomende op staat B, en met de verevening en opruiming zoo veel mogelijk van alle speciale fondsen; terwijl sommigen nog het verlangen te kennen hebben gegeven, dat de achterstand in de bijdragen uit de geldmiddelen van 's Rijks Overzeesche Bezittingen, nu er geene reden tot uittstel meer aanwezig is, zoo spoedig mogelijk worde geliquideerd.

Vele Leden hebben voorts in de aangeboden Begrooting bezwaar gevonden, uit aanmerking, dat, naar hunne meening, dezelve niet de geheele waarheid behelst, alzo niet alle Staats-uitgaven daarop zijn uitgetrokken, maar het voornemen nog steeds blijft bestaan, om in sommigen behoeften van den staat of van Staats-Collegien, buiten de Begrooting, te voorzien, en alzo op den duur te bestendigen het aanwezen van die onwettige, bijzondere kassen en administratien, welke zoo veel tot verduistering van den waren staat van 's lands financiën hebben toegebracht. Ook de bedenking dat van de Staats-Schulden, welke met October verrenten, slechts negen maanden interesten over 1845 op de Begrooting zijn uitgetrokken, zoo mede dat, ten gevolge van de bijgevoegde nota aan het slot van ieder Hoofdstuk, de pensioenen voor het laatste halfjaar niet gedekt zouden zijn, heeft bij vele Leden gewogen. Men oordeelde dat daardoor op eene volgende Begrooting worden overgedragen uitgaven, welke tot de tegenwoordige behooren, dat er alzo niet alleen dienst vermenging plaats zou hebben, strijdig met de Grondwet en de instructie voor de Rekenkamer maar ook dat zulke ten gevolge zou hebben, dat een volgend tweejarig tijdvak met eenen aanzienlijken achterstand zou moeten aanyangen, hetgeen voor zeer gevaarlijk werd gehouden.

De vermenging der toelagen in hetzelfde artikel met de tractementen, heeft ook aan velen stof tot bedenking gegeven. Men meende, dat het tot verwarring en tot eene niet zoo strenge toepassing van de verminderingen bij het besluit van 1832 bepaald, zou kunnen leiden, om die toelagen, welke toch slechts tijdelijke uitgaven zijn, met de vaste en onveranderlijke posten te vermengen; men zag dezelve liever in een afzonderlijk artikel opgenomen. Overigens hebben sommige Leden met verwondering opgemerkt, dat nog steeds wordt voortgegaan, om, geheel strijdig met den aard van toelagen, dezelve als bijslag van traktement toe te kennen aan ambtenaren, die, volgens de bepalingen van evengemeld besluit, volstrekt geene aanspraak op verhoogde bezoldiging schijnen te kunnen doen gelden.

Wat de pensioenen en afloopende betalingen aangaat, zoo heeft men met genoeg reden, dat in voldoening aan het vroeger geuit verlangen en aan de toezegging der Regering, dezelve thans gesplitst zijn en gebracht op elk Hoofdstuk, waartoe zij behooren. Men had echter (blijkens het verslag) mogen verwachten, vermits het Koninklijk besluit opzigtelijk deze zaak reeds van 29 Aug. des verlopen jaars dagteekent, dat dezelfde toepassing van meerderen invloed reeds op deze Begrooting zoude geweest zijn, en dat, even als bij het Departement van Justitie bepaalde inkortingen op vroeger verleende pensioenen schijnen te hebben plaats gehad, men even zoo bij de andere Departementen de uitvoering van het besluit met meerdere kracht zou hebben aangerangen en voortgezet, ten gevolge waarvan de totale som, die aan pensioenen wordt uitbetaald, niet steeds klimmende zou blijven. Algemeen bleef men er op aandringen dat de zaak der pensioenen bij de wet worde

geregeld. Men vertrouwdte dat de Regering niet, uit hoofde van het lot, hetwelk eene vroegere voordragt gehad heeft, van de zaak beslagen zou achten, om tot regeling van de zaak nader voorstellen aan de Kamer in te zenden, welke alzo te zijner tijd bleef te geraken. Bij de gelegenheid hebben sommige Leden met nadren wensch te kennen gegeven dat allen de wachtgelden, welke thans door ambtenaren buiten de trekking genomen worden, niet door pensioenen doe vervangen, maar veel eerder zoodanige ambtenaren bij voorkeur in dienst stelle, en wanneer de hun aangeboden betrekkingen mochten afslaan alsdan ook hun wachtgeld late vervallen, hetgeen zonder eenige onbillijkheid kan geschieden.

Eindelijk heeft men opgemerkt, dat ter beoordeeling van deze Begrooting, het volstrekt noodzakelijk is, om met den waren toestand van 's Rijks kas en alle daartoe behorende speciale fondsen bekend te worden, ook ten einde de oorzaken of te sporen van de aantijding te korten over te afgeloopen tijdvak. De medegedeelde berekeningen van de Begrootingen over 1839 tot 1841, welke men vermeende dat ten opzichte der duidelijkheid veel te wenschen had overgelaten, had dien toestand, naar het oordeel van vele Leden in geener deele doen kennen. Men verlangde dus de overlegging van de afgesloten rekening over 1841 voor zoo veel betreft de uitgaven; en wenschte voorts te ontvangen een opgave van den juistent stand van 's lands kas op 1 Januarij 1843 en eene mededeeling van alle speciale fondsen, waaruit 's Rijks uitgaven bestreden worden, met opgave tevens van de jaarlijkse baten en der uitgaven over de beide laatste jaren en van den toestand van ieder fonds op 1 Januarij 1843.

Eene laatste algemeene bedenking eindelijk, welke in alle de Afdeelingen tegen de onderhavige Begrooting is geopperd, betreft den vorm waarin dezelve is ingerigt. Ten dien aanzien verlaagden men, dat aan de Staten-Generaal de bijzonderheden zelve en niet globale sommen worden onderworpen, ten einde de Kamer na den afloop van ieder jaar mogt kunnen zien in hoe verre de uitkomst aan de Begrooting heeft beantwoord, te welk einde zij de werkelijke uitgaaf zoo veel mogelijk met de beraamde moet kunnen vergelijken, om tot eene goede beoordeeling van de verkregen uitkomsten en tot eenen duidelijken grondslag voor eene volgende Begrooting te kunnen geraken. Men achtte de nu aangeboden Begrooting met de latter en geest der wet van 5 October 1841 in strijd en geenszins geschikt, om eene spoedige en volledige controle op 's lands uitgaven te bevorderen.

Ten einde nu eene deugdelijke controle te kunnen daarstellen, werd ter dezer gelegenheid bepaaldelijk noodig gekeurd:

1. Eene specifieke indeeling en opname van de posten, welke ieder Departement zich voorstelt in den loop van ieder dienstjaar, te moeten bestrijden, met vermelding, zoo veel mogelijk, van de wet of het besluit, waarbij de te betalen som is vastgesteld, en voor zoo verre dit niet heeft plaats gehad, alzo met duidelijke omschrijving van aard der uitgave en het bepaald bedrag in maximum van dien post. Men verlangt, dat zoodanige staat, ten plaats van de nu voorgestelde incensumokens, bij de voorgedragene wetten van ieder Departement van algemeen bestuur worden gevoegd, en dat voortaan de rekening en verantwoording, voorgeschreven bij art. 126 der Grondwet en bij art. 33, der instructie voor de Rekenkamer, op dezen gansch eenvoudigen voet worde ingerigt, waardoor de Vertegenwoordiging in staat zal worden gesteld, om zich van het gebruik van 's lands penningen te verzekeren en over de al of niet noodwendigheid der toegestane uitgaven, bij de raadpleging over de Begrooting van een volgend tijdvak te kunnen oordeelen.

2. De opruiming, zoo veel mogelijk, van alle afzonderlijke fondsen, de opname van de daaruit geputte uitgaven in de Begrooting en van de inkomsten onder de middelen. Men acht zulke, ter

bevordering van de eenvoudigheid en duidelijkheid in het beheer en voor de juistheid der controle, hoogst wenschelijk.

Men meent voorts, in zoo verre het tijdelijk of duurzaam bestaan van eenig afzonderlijk fonds nuttig mogt worden geoordeeld, dat daarvan dan toch eens afzonderlijke additionele Begrooting van ontvang en uitgaaf zal te maken zijn, naar welke de beschikkingen zouden moeten plaats hebben, en de posten der jaarlijksche rekening ingerigt worden.

Na nog in dit Rapport op onderscheidene verbeteringen, wat den vorm betreft, te hebben aangedrongen, is aan het slot der algemeene beschouwingen, de meening van vele leden medegedeeld, dat in het verloop ieder Hoofdstuk der Begrooting, onderteekend zou moeten worden door den Minister of het Hoofd van het Departement, onder wien verantwoordelijkheid de sommen bij dat Hoofdstuk toegestaan, zullen worden uitgegeven.

Het Koninklijk besluit van Lodewijk Napoleon van 4 Januarij 1807, nevensk bij arrest van den H. Raad, alomt van kracht verklaard is, houdt een reglement in, voor de marcherende troepen, wegens huisvesting, vivres, enz. Het is, onder anderen, geplaatst in de Verzameling van wetten van Z. M. den Koning van Holland, enz. deel VII, boek IV, Oorlog, titel I, N°. 2, blz. 170 en volg.

Dat reglement heeft ten doel, met intrekking van het nog vigerende march-reglement, van 20 Augustus 1791, te voorzien in de huisvesting en voeding van de landmagt, wanneer dezelve zich binnen het Rijk op marsch zal bevinden, en tevens den getrouwen onderdanen den last, aan zoodanige inlegering onafschiedelijk, meer dragelijk te maken. Daarbij is ook in aanmerking genomen, dat eene dadelijke betaling der benoedigde wagens, karren en paarden, door de korpsen zelve, vele en regtmatige bezwaren zou uit den weg ruimen, en de werkzaamheden bij het ministerie van oorlog kunnen vereenvoudigen.

Onderscheidene artikelen handelen over de huisvesting en voeding der marcherende troepen, en schadeloosstelling deswege toegestaan.

Art. 1 stelt vast, dat alle militaire korpsen en detachementen, van eene behoorlijke marsch-order voorzien, bij der elker aankomst in eenige stad of plaats, door de zorg van den burgemeester of den magistraat, overeenkomstig het decreet van 11 Julij 1807, op de kasernering van de landmagt geëmanneerd, zullen worden gehuisvest en, behoudens eene billijke schadeloosstelling, gevoed.

Art. 2 bepaalt, dat de onderofficieren en soldaten behalve huisvesting, vuur en licht, dagelijks zullen ontvangen één en een half pond goed grut gebakken brood, en daarenboven, ten minste eens in de 24 uren, een voedsaam maaltijd hebben, bestaande in aardappelen, groenten of drooge peulvruchten, met vleesch of spek, of wel aardappelen met gedroogden of gezouten visch; zijnde de magistraten wel expresselijk verantwoordelijk gesteld, voor de betamelijke voeding van den soldaat, en de kommanderende officieren gezamenlijk, van de in gebreke blijvende of onwillige gemeenten, dadelijk rapport aan den Minister van Oorlog, in te zenden. De officieren moeten zich ten hunnen koste van spijs en drank voorzien.

Bij art. 3 wordt bepaald, voor ieder onderofficier of soldaat, in voege als bij art. 2 gezegd is, dagelijks zeven stuivers, te weten vijf stuivers, op welker remboursement van wege het Rijk orders zullen worden gesteld, en twee stuivers op de leening in te houden, wordende de bijslag van vleesch en genever aan marcherende troepen, bij hoofddeel 2, afd. 3, art. 46, van het reglement op de administratie van ministering van de landmagt toegestaan, gevolgelijk ingetrokken. Deze gelden zullen door den kommanderenden officier, vóór zijn vertrek uit het nachtkwartier, aan den burgemeester of den magistraat, met bijvoeging van eenen summieren staat der sterkte van zijn onderhoorlijk corps of detachement, behoorlijk gecertificeerd, worden uitgereikt; ten einde vervolgens onder de ingezetenen, welke met inlegering zijn

belast geweest, en zich van hante verplichting jegens den soldaat hebben gekweten; te worden verdeeld.

Nog wordt bij dat artikel vastgesteld: de gelden, door de korpsen voor voedsel betaald, en welke de goeode ingezetenen niet zouden begeren te ontvangen, maar ten behoeve van mingevoede verkiezen af te staan, zullen door de gemeentebesturen onder de mingevoede ingezetenen, mits zij met inkwartiering belast zijn geweest, naar aanleiding der voorkomende omstandigheden, in billijkheid worden verdeeld.

Art. 5 stelt vast, dat de bij art. 3 geaccordeerde toelage gemzins zal volgen aan zoodanige gemeenten, in welke de troepen voor een onbepaalden tijd worden gekantonneerd, zijnde het de intentie, dat dezelve zoo veel mogelijk, en naar aanleiding van de bepalingen, vervaar bij het decreet van 11 Julij 1807, bij art. 1 aangeleerd, chambree maken; zoo lang nogtans een corps in zoodanige gemeente nog geen chambree maakt, en dus door de gemeente gevoed wordt, zal de schadeloosstelling dagelijks door den kommanderenden officier voldaan worden.

Bij art. 6 wordt aan de kommanderende officieren der korpsen bevolen, alle mogelijke disorders, zoo op marsch, als in de huizen der ingezetenen, krachtadig te keer te gaan, en niet te gedoogen, dat de soldaat meer vorderd, dan waarop hij, volgens de letter en geest der wet van dit decreet, aanspraak maken kan; zijnde den kommanderenden officieren voornoemd aanbevolen, om, bij geschil, deswegens te ontstaan, te letten, zoo op de bijzondere omstandigheden der dorpen en gehuchten, waarin zij zich bevinden, als van de ingezetenen, ten aanzien van wier gedrag klagen mochten vallen.

Voorts behelst het besluit of decreet bepalingen nopens de transport-middelen te lande toegestaan, bepaling van den prijs, en de wijze van betaling derzelve, alsmede gelijksoortige bepalingen ten aanzien van de transporten te water, wegens het vervoer van zieke militairen, nopens de bepaling van veergelden en tollen, barrières, zoo in als buiten dienst, ten opzichte van diensten van verschillende aard, en eene autorisatie op de Ministers tot regelmatige executie van dit decreet. Bij het laatste artikel wordt vastgesteld, dat het decreet zal worden gedrukt en gepubliceerd, daar en waar zulks te doen gebruikelijk is.

(Weekbl. v. d. Regt.)

Volgens berigten van St. Eustatius en St. Martin, heeft de aardbeving van den 8 Februarij 11, welke eene zoo groote verwoesting op het eiland Guadeloupe heeft aangerigt, zich ook op gemelde eilanden doen gevoelen.

In den voormiddag van dien dag omstreeks kwartier voor tien ure, werd de bevolking van eerstgenoemd eiland verontrust door een dof onderaardsch gedruisch en gelijktijdige beweging van den grond, welke, in het eerst zacht, hand over hand toenam en eindelijk zoo sterk werd, dat slechts zeer weinigen zich konden staande houden en men niet anders verwachtte, dan door de vallende steenen verpletterd of door de aard verzwolgen te worden.

Volgens nauwkeurige berijking, heeft deze aardbeving meer dan twee volle minuten geduurd, na verloop van welken tijd de top des bergs nog geheel in eene wolk van stof was gehuld, veroorzaakt door het instorten van een groot gedeelte van dezelve opstijgende buitenrand. Het kerkgebouw is op zes plaatsen en de muren van den toren zijn zoodanig van een gescheurd, dat dezelve met den eersten harden wind dreigde in te storten. De kapel der Methodisten is eene ruïne, schoon nog staande gebleven. De twee wegen, die van boven naar het beneden-dorp leiden, zijn door de afgescheurde rotsbrokken en aarde geheel opgestopt. Het fort Oranje is gesloopt en de gebouwen zijn vernield: er kan geen stuk geschuut meer worden afgevuurd, zonder gevaar van het te gelijk met de muren in de diepte te zien storten. In de dorpen is schier geen huis,

hetwelk niet zwaar geleden heeft. Op de suikerplantaadjen is de schade alsmede belangrijk. De schok schijnt zich te hebben bewogen van het Z. O. naar het N. W.

Bijna gelijktijdig heeft zich op het naburig eiland St. Martin insgelijks een hevige schok van aardbeving, welke drie a vier minuten geduurd heeft, doen gevoelen, doch deze heeft minder schade aangerigt. Het geheele strand scheurde open ter breedte van drie a vier duim en deze opening sloot zich weder van zelze. Des avonds van dienzelfden dag om 10 ure en in den morgenstond van den 9 Februarij om 4 ure, werden op dat eiland wederom twee schokken waargenomen. Deze ligte schokken hielden dagelijks aan tot den 13 der gemelde maand, zijnde de dagteekening dezer berigten.

(Staats-Courant.)

Den volgenden brief van een der slagtoffers van de aardbeving van Guadeloupe, den heer Nadeau-des-Illets, geschreven te Basse-Terre, den 28 Februarij, achten wij de mededeeling waardig.

Welk een verschrikkelijke droom sedert twintig dagen!... Vergcefs doe ik alle pogingen om wakker te worden, maar mijne nachtuurrie drukt mij steeds met derzelve geheele zwaarte.

Het was den 8 Februarij om half elf... Er kwam een schok: ik dacht dat de Almagtige Guadeloupe wilde vermorselen. Pointe-a-Pitre golfde als de baren der zee, de bewegingen van den grond waren zoo hevig dat men duizelig werd... Eenklaps wrong geheel de stad zich als in eene stuip-trekking, de muren werden verbrijzeld onder een verschrikkelijk en helsch gedruisch, waarop eene doodelijke stilte volgde... en alles was gedaan!

Pointe-a-Pitre, de Koningin der Antilles, was verdwenen, en ik bleef alleen over met eenen zoon van twee jaren! Mijne vrouw, mijne zuster, zeven mijner kinderen, drie bedienden lagen om mij heen, verpletterd en levenloos. En dit alles, mijn vriend, in minder tijd dan ik besteed om u dit te schrijven, in tachtig seconden. Van het hoogste geluk was ik nedergestort in den diepsten afgrond der smart!

Ten tien ure vijf en dertig minuten, had ik naast mij de engel, die mij door God gezonken was; om mij gelukkig te maken; ik had acht schoone kinderen, vier zonen en vier dochters, die mij alle de genoegens en de voldoening verschaften, welke een vader van zijne kinderen verwachten kan; ik had eene zuster, die als eene heilige leefde; ik had dienaren, die met mijne vrouw en kinderen waren opgegroeid, en die als leden van één huisgezin met ons leefden!... Ten tien ure seven en dertig minuten stond ik alleen, met een kind van twee jaren op de armen, midden in de puinhoopen van ons land!

Ik moest sterven of het verstand verliezen: maar mijn godsdienstig geloof heeft mij geréd... Ik begreep dat het koud gesteente, dat Louise, de geliefde mijns harten, Malvina, hare zuster, en mijne zeven kinderen bedekte, slechts hun stoffelijk omhulsel had vermorseld! dat een leven van deugden niet vernietigd kon zijn, door eenen hoer-steenen. Ik heb mijne geliefde engelen om mij heen gezien; hunne stem gehoord, ik heb hen hemelwaarts zien stijgen, mij de hand toereikende; ik zag de moeder van mijn Leonard die mij aanbeval voor hem te zorgen, ik hoorde haar zeggen dat ik hem tot vader, tot moeder, tot broeders en tot zusters moest strekken! zij glimlachten met dien glimlach, die gedurende twintig jaren mijn troost en mijn geluk uitmaakte!

Er is te Parijs een werk in het licht gegeven van den Graaf de Seze, getiteld: *Histoire de l'événement de Varennes*, en waaruit zou blijken dat de aanhouding van Lodewijk XVI, toen hij uit Parijs gevlugt was en te Varennes herkend werd, niet aan een bloot toeval, gelijk men tot nu toe meende, moet worden toegeschreven, maar dat men die ongelukkige Vorst een strik gespannen had, en dat de personen zelve, die hem de ontvlugting hadden aangeraden, in geheime overeenstemming handelden met de hoofden der omwentelingsgezinde partij van dien tijd.

Mengelwerk.

Uitvoering van een doodvonnis

TE DENDERMONDE

1844.

Nauwelijks schemerde den morgen van den 26 Augustus des jaars 1844 en reeds was er op de overigens ruime markt geen plaatsje meer te vinden. Alle vensters, alle daken waren besig met menschen; de bdomen wolke het marktplein omringden, dreigden te breken onder den last dergenen, die zich ongeduldig op hen bewogen. Er zoude een doodvonnis worden ten uitvoer gezegd.

Reeds sedert verscheiden dagen waren de reetters met het rechtsgeding tegen den misdadiger, bezig geweest; de varigste verdediging had hem het leven niet kunnen redden; het vonnis werd uitgesproken en midde als volgt:

Daarom, dat hij (den naam) u hebt vernietigd het kind en zoonje van Peter de Keerthmaeker, filius Iria, niet alleen de ooren af te lijten, maar het ook op eene onmenschelijke wijze te vermoorden en op te eten, zoo als zulks bewezen en bevestigd is door getuigen en het gedoodde kan worden in een land waar goed regt en justitie bestaat, veroordeelen wij, leenmannen van dit Vorstelijk leenhof van Dendermonde, u, onthoofd te worden zullende uw hoofd daaron worden ten toon gesteld op eene piek, ter plaatse waar men gewoon is regt te doen, anderen ten voorbeeld en exempel.

Een stil afgrijzen had bij het aanhooren der sententie alle aanwezenden bevangen, de misdadiger echter was onverschillig gebleven en had het galgenmaal, dat volgens bestaand gebruik aan den veroordeelden werd toegestaan, nog niet het meeste genoegen en den besten lust benuttigd.

De klok sloeg het middaguur, den kreet van verwachting deed zich van alle kanten hooren. Men zag soldaten komen, die eenen toegang open den naar het schavot, op hetwelk de beul met de ontbloote bij reeds wachtte op den misdadiger die spoedig verscheen. Geen geestelijke bevond zich aan zijne zijde; doffe en vanaanbinnige klanken ontvlooden aan zijne borst. Hij verzette zich weerselijk, maar sterke beulshanden bonden hem en sleefden hem naar den blok, waar zijn hoofd na twee slagen nederviel.

Op eene piek gestoken, stond tot het des avondstertoon op de gevooe gerechtsplaats voor den Appelwische poort. Toen nam de beul het af, kookte het en maakte er zich met vrouw en kinderen vrolijk mede.

Er gaat u eene siddering door het geheele mandachtige Christelijke lezer. Sieder niet, gij hadt er zeker ook eene bestel van gesmeeten; want de misdadiger was een varken.

Advertentien.

Heden overleed tot bittere driefheid bij een mer familiebetrekkingen, de WelEd. Heer MAURITS FLAGARD, Heel- en Vroedmeester te Vlijmen, in den ouderdom van 77 jaren en 6 dagen, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten; onzer Moeder de H. Kerk. Namens de Familie onzen G. VERHOEVEN te Vlijmen den 17 April 1843.

Op Dingsdag den 2 Mei 1843, des voormiddags om 10 ure, zal er door den Vendu meester J. DE BRULIN, in de Societait de Unie, worden verkocht, eenige STOELEN, TAFELS, SPIEGELS, TUINDANKEN, BILJARDBALLEN met QUEUES, ENGELSCHERANG en andere LAMPEN, TAFEL-GOEDEREN, KAGGELS, eene groote partij WIJNEN, SIGAREN en twee Strijpen, DOELLEN, vaders al wat tot eene volledige SOCIETAIT of KOFFIJHUIS behoort; daags voor de Verkoopling van des voormiddags 10 tot 12 en des namiddags van 3 tot 5 ure; aldaar ten plaatse van een ieder te zien.

N. VERMEULEN, Boekhandelaar te Arnhem, heeft uitgegeven en alomt verzoonden: A. ADRIANEN op een afgesloten doch immer besloten ingrijp. Thema: *de Aankomst op het Vroedrom* en *het betrefende. HET WOORD OOR* KERK en KERKHERVORMING. Prijs 90 Cents. DE VRAAG: Zijn de zoogenaamde BROEDERSCHAPPEN wel geschikt voor onze verichte dag? Beantwoord door Th. Baarwaerd, Boekprijster. Prijs. 20 Cents.

NEDERLANDSCH BEGRAFENIS-FONDS.

Tot dankbetuiging aan de DIRECTIE van het NEDERLANDSCH BEGRAFENIS-FONDS TOT NUT VAN 'ALGEMEEN, gevestigd te Rotterdam, waarvan het Agentschap hier ter stede is geplaatst, acht de ondergeteekende zich verpligt bekend te maken, dat hij het afsterven van zijn Zoon JOHANNES JACOBUS VAN DER HEIJDEN, die slechts eenige maanden als lid in genoemd Fonds was ingeschreven, eene Somme van ZEVEN EN INEGENDIG GULDEN VIJFTIG-CENTS is nitgekeerd, zoo dat hij dit Fonds dat alleen in deze Stad ruim AGHTTIEN HONDERD LEDEN tellt en reeds herhaalde bliken van deszelfs Soliditeit heeft gegeven, een ieder aanbeveelt.

Herlogenbosch 17 April 1843.

W. VAN DER HEIJDEN.

Te huur terstond.

Een zeer aangenaam te Dierde bij Roermond in de Provincie Limburg gelegen BUITEN- G O E D.

Voorzien van onderscheidene schoone en ruime BOVEN- en BENEDEN KAMERS, groote KEUKEN, ZOELIJ en KELDERS, WASCH- HUIS, KOKISTAL, PAARDENSTAL, REMISE, 2 groote TUIJEN, met beste en sijn FRUITBOOMEN bezet, BOOMGAARD, een uitgestrekte PLEIN van 150 dragende NOTEN BOOMEN, VISCHVIJVER enz.

Daarbij eene WILDRUKE JAGT. De TUIJEN zijn reeds beplant en bezaaid. Dit Goed is ook bij verkiezing in gedeelte te Huur. Zich franco of in persoon te adresseren aan den Notaris J. CORNELIS te Roermond.

AANBESTEDING.

PASTOOR en GECOMMITTEERDEN van de R. C. GEMEENTE in de CASUARIESTRAAT te Gravenhage, zijn voornemens, onder nadere goedkeuring op Maandag den 1 Mei 1843, des voormiddags ten elf ure te Gravenhage bij L. P. HARING, in den Zoeten Inval, aan de Mallo Molen, in het Openbaar AANBESTEDEN:

Het Afbouwen van het OUDE

KERKGEBOUW, HET PASTORIJHUIS, EN ANDERE

GETIMMERTEN, benevens het

Bouwen eener NIEUWE KERK MET TOREN EN PASTORIJHUIS,

aan de Princessegracht (Boschkant) met de Leverantie der daartoe vereischt wordende Materialen, enz. volgens daarvan gemakte Bestek en Teekeningen, welke Teekeningen gedurende 14 dagen voor de Aanbesteding (Zon- en Feestdagen uitgezonderd) zullen kunnen bezigtigd worden in de Pastorie van voorsz. gemeente.

Het Bestek zal zoo spoedig mogelijk ter lezing nederliggen te Gravenhage bij MERZ, in het Bossche Veerhuis, bij de Wed. SMEETS, in het Zuid-Hollandsche Koffijhuis, bij VETTER, Café te Corbeau, bij LANGELAAN, aan het Ziekewijk, bij P. HARING, in den Zoeten Inval, te Leyden bij SMIT, aan de Witte Poort te Rotterdam, in de Ramijn, te Dordrecht in Bellevue bij ROYER, te Goringhem bij VAN ALPHEN in de Hooiwagen, te Nijmegen bij HOLTERTMAN in de Klootvordam schied Postwagens, te Herlogenbosch bij W. REGGERS op de Penamarkt, te Breda bij HAMELS in het Koffijhuis op de Plaats, te Utrecht in den Nieuwen Bak, te Haarlem bij de Wed. KRIEGER in het Noord-Hollandsche Koffijhuis, te Amsterdam, in het Noord-Hollandsche Koffijhuis, in de Kalverstraat en te Hoorn in het Koffijhuis op de Kaasmarkt. Zullende gedurende drie dagen voor de Aanbesteding des morgens van 10 tot 12 ure

als noodige aanvullingen en inlichtingen tot loco gegeven werden.

De BESTEKKEN zijn a f. 1,50 te bekomen bij den Boekhandelaar A. P. VAN LANGENHUIZEN te Gravenhage.

Voor het Rijk.

DEPARTEMENT VAN FINANTIEN.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

Openbare VERPACHTINGEN.

De AGENT VAN HET DOELIN te Herlogenbosch zal, als daartoe gemagtigd ten overstaan van bevoegde Autoriteiten,

Verpachten:

1. Op Maandag den 1 Mei 1843, des voormiddags ten 9 ure, te Mill, ten huize van den Heer Burgemeester aldaar.

Onder Mill.

Ongeveer 800 KUBIK TUUR F M O E R in den Dunaalder Peely, genaamd de P. Finck Peely, zoo als dezelve door genummerde Paaltjes zijn aangevezen, om eemaal volgens Conditie te worden gestoken.

Alle verlangd wordende inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Ondergeteekenden AGENT VAN HET DOELIN, gevestigd in de Keizerstraat te Herlogenbosch.

De Agent van het Doelijn voornoemd, W. van Gravelde.

Herlogenbosch den 31 Maart 1843. NB. Uithoofde van de invallende JAARMARKT te Mill; zal de bovencorende VERPACHTING in plaats van op den 26 April, op bovengenoemde datum plaats hebben.

Graanmarkt

VAN HERTOGENBOSCH van Dingsdag en Woensdag den 18 en 19 April 1843.

De aanvoer van Rogge, Boekweit en Haver, heeft zich wederom bij eene geringe hoeveelheid bepaald, en zijn nagenoeg tegen dezelfde prijzen goed van de hand te gaan. ROGGE: de kwaliteit wegende 72 a 74 Nederl. ponden, het mud f 7,00 a f 7,25; mindere soorten f 6,80 a f 6,90; geringe f 6,60. BOEKWEIT: de kwaliteit van 65 a 68 ponden f 6,40 a f 6,65; mindere f 6,00 a f 6,20; geringe f 5,70. MOEDER-HAVER: beste kwaliteit van 61 a 64 ponden f 2,80 a f 3,00; mindere f 2,50 a f 2,70; geringe f 2,30.

Het is te verwonderen, dat de aanvoer van granen ter dezer markt gering blijft, terwijl men Rogge, uit Noord-Brabant ter Rotterdamse markt aanbrengt, tegen eenen lagere prijs niet afhaaft, dan dat die alhier verkocht wordt, althans men vindt in eenige Rotterdamse prijs-Couranten sedert de maand Februari van dit jaer, de Noord-Brabantse Rogge minder genoteerd, dan die alhier verkocht en in dit Bud opgegeven wordt.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de Zetting van het Braak op Donderdag den 20 dezer is geschied, f 7,10, en zijde de middelprijs van de Boekweit f 6,50.

De 3 Soorten goede Boekweit 201 Cents. Het 1ste 201 Cents, het 2de 198 Cents, het 3de 195 Cents.

EINDHOVEN den 18 April 1843.

De Prijzen der Granen, zijn heden alhier geweest: Rogge f 7,10; Boekweit f 6,50; Haver f 2,50. Het Ned. pond Boekweit 30, 180. De 4 Soorten goede Boekweit den 18 April 1843. DEURSKAAN AMSTERDAM. Het 1ste 201 Cents, het 2de 198 Cents, het 3de 195 Cents. Het 1ste 201 Cents, het 2de 198 Cents, het 3de 195 Cents. Het 1ste 201 Cents, het 2de 198 Cents, het 3de 195 Cents. Het 1ste 201 Cents, het 2de 198 Cents, het 3de 195 Cents.